

vendigt at optage en Debat med mig om denne Sag. Det er imidlertid ikke lykkedes ham at gendrive, hvad jeg sagde forleden. En Del af de Punkter, jeg forleden fremdrog, gik det ærede Medlem fuldstændig udenom, og det, han har taget fat paa, er det ikke lykkedes ham at gendrive.

Det ærede Medlem begyndte med at sige, at jeg kun havde anstillet en Beregning over den Fordel, en Godsejer med 1,000 Tønder Hartkorn vilde faa gennem dette Lovforslag, og det ærede Medlem mente, at jeg havde gjort meget klogt i kun at anstille denne Beregning. Thi hvis jeg havde taget dem paa over 2,000 Tønder Hartkorn med, vilde jeg være kommen til et helt andet Resultat. Men hvorfor bebrejder da det ærede Medlem mig, at jeg har handlet klogt, idet jeg har holdt mig til Godsejerne med 1,000 Tønder Hartkorn? — der kan vel være 11 af dem, det er ogsaa tilstrækkeligt, men jeg har for øvrigt ikke udtalt mig om, hvor mange der er. For deres Vedkommende har jeg vist, at en saadan Godsejer, der tillige har en saa kolossal Formue som en $7\frac{1}{2}$ Million Kr., hvoraf han har en Aarsindtægt af 300,000 Kr., vil faa en Skattelettelse af 12,000 Kr. om Aaret, at han altsaa gennem dette Lovforslag ligefrem vil faa en Foræring af Staten paa 300,000 Kr. Dette sagde jeg forleden Dag, og det har det ærede Medlem for Køge ikke kunnet sige et eneste Ord imod. Godsejerstanden i det hele, de store Hartkornbesiddere med over 12 Tønder Hartkorn, eje ca. 60,000 Tønder Hartkorn, og en Skattelettelse af 18 Kr. aarlig pr. Tønde Hartkorn af dette Hartkorn over 12 Tønder, bliver over 1 Million Kr. om Aaret. Det bliver altsaa en Formue af 25 Millioner Kr. for disse Folk, med andre Ord, vi give dem en Foræring af Statskassen af 25 Millioner Kr. Dette har jeg udtalt forleden, og dette har det ærede Medlem for Køge ikke sagt et eneste Ord imod. Vi give disse Folk ved disse to Love en Skattelettelse af 1 Million Kr. om Aaret, og det gøre vi, uagtet dette store Hartkorn 1850 fik udbetalt $2\frac{1}{2}$ Million Mark i rede Penge af Statskassen, for at de fremtidig skulde svare lige Hartkornsskat med Bønderne. Nu letter man Hartkornsskatterne, letter dem med 10 Millioner Kr. om Aaret, uden at kræve den Sum tilbage, som de i sin Tid fik udbetalt i gode kongelige Obligationer. Jeg forstaar ikke Retfærdigheden deri.

Men saa have vi Proprietærstanden tilbage, ogsaa den vil faa betydelige Skatte-

lettelser, som efter min Mening slet ikke falde paa de retfærdige Steder. Jeg nævnte i forrige Møde, og jeg gentager det her, at en Proprietærgaard med 10 Tdr. Hartkorn vil faa en Skattelettelse af 180 Kr., det bliver, hvis vi kapitalisere denne Sum, en Foræring til vedkommende Proprietær af 4,500 Kr. Jeg sagde forleden, og jeg gentager det i Dag, at denne Skattelettelse, denne Foræring, aldeles ikke behøver at komme, ja maaske endda i de færreste Tilfælde vil komme Landbruget til gode. Landbrugeren vil ikke drive sin Gaard bedre, han vil ikke lønne sine Arbejdere bedre, han kan Dagen efter sælge sin Gaard og faa saa meget mere for den, som den aarlige Skattelettelses Beløb udgør kapitaliseret. Nu er det en bekendt Sag, at en Mængde af vore Proprietærgaarde befinde sig under stadig Køb og Salg, det er en bekendt Sag, at en Mængde af vore Proprietærgaarde ere paa Kommissionærs eller Bankers Hænder. Det, vi her vedtage, kan altsaa let blive en ren Gave til disse Kommissionærer, disse Banker. Jeg gør dette Tankeeksperiment — det er selvfølgelig kun et Tankeeksperiment — at det ærede Medlem for Køge i dette Øjeblik havde 10 saadanne Proprietærgaarde paa Haanden. Hvis han havde det, og disse Skattelove gik igennem, saa vilde han, den Dag de gik igennem, være ca. 50,000 Kr. rigere, end han er nu. Disse Skattelove ere i Stand til at fremkalde en overordentlig uheldig Spekulation. Hvis der i Udvalgene her i Rigsdagen sidder Medlemmer, som have absolut Garanti, absolut Sikkerhed for, at disse Skattelove gaa igennem, og de ere formuende Mænd, bør de i dette Øjeblik opkøbe Proprietærgaarde efter en større Maalestok. Man har hidtil sagt, at det var urentabelt at spekulere i Landejendomme, men jeg siger, at er der nogen, som i dette Øjeblik har Sikkerhed for, at disse Skattelove gaa igennem, og han har noget at spekulere med, skal han spekulere i Landejendomme, og saa skal han særlig spekulere i Proprietærgaarde; derpaa kan der for Øjeblikket tjenes Penge, og det, saa det klodser noget.

Det ærede Medlem nævnte saa, at disse store Godsejere jo ikke betale Skatterne for sig selv, de betale dem for deres Forpagtere og Fæstere. Men tror det ærede Medlem da, at Forpagterne og Fæstere faa det en Smule bedre, fordi Godsejeren slipper for at betale denne Skat. Det maa han endelig ikke tro, ellers kunde han jo have sagt: Lad os gennemføre disse